

**PRZEZ NIEGO NASZEJ OJCZYŹNIE
ZAJAŚNIAŁ BLASK NOWEJ
GWIAZDY – O MIESZKU I**

**JOANNA
WODOWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Ewa Skrzywanek
dr Beata Rola
Jan Bielecki
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak

Redakcja językowa i korekta - Editio

Projekt graficzny i projekt okładki - Editio

Skład i redakcja techniczna - Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Przez niego naszej ojczyźnie zajaśniał blask nowej gwiazdy – o Mieszku I

Miejsce:

pracownia historyczna wyposażona w komputer i projektor multimedialny

Klasa:

I

Czas:

2 x 45 minut

Cele

Cel ogólny: zaprezentowanie uwarunkowań narodzin państwa polskiego i przyjęcia chrztu z uwzględnieniem roli Mieszka I.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- lokalizuje w czasie i przestrzeni miejsca związane z najstarszym osadnictwem na ziemiach polskich; wyjaśnia okoliczności oraz znaczenie przyjęcia chrztu przez Polskę;
- w oparciu o mapę omawia rozwój terytorialny państwa polskiego z uwzględnieniem roli wojów oraz bitwy pod Ciedynią;
- wyjaśnia znaczenie dokumentu *Dagome iudex*;
- wyszukuje informacje w tekście źródłowym (SPE – zespół Aspergera, autyzm).

Środki dydaktyczne:

- mapa ścienna lub interaktywna;
- atlasy;
- teksty źródłowe: *Dagome iudex* (Meresz, Juszczyk (2004). *Historia w źródłach – nie tylko pisanych*, Toruń, SOP: 145); Gall Anonim (2003). *Kronika polska*. Ossolineum, s. 17: *Jak Mieszko pojął za żonę Dąbrówkę?*
- zasoby strony internetowej www.dzieje.pl (zakładka postaci) oraz karpackatroja.pl.

Metody, techniki i formy:

- drzewo decyzyjne;
- praca z tekstami źródłowymi i mapą;
- wykład eksperta;
- dyskusja;
- praca grupowa.

Uwagi: Na 2 tygodnie przed lekcją nauczyciel zleca jednemu z uczniów zapoznanie się z informacjami na temat Karpackiej Troi i przygotowanie wystąpienia w charakterze eksperta z uwzględnieniem wirtualnego zwiedzania osady. Zadaniem klasy jest

przypomnienie dokonań Mieszka I w oparciu o wiedzę z kl. V oraz informacje zawarte na stronie dzieje.pl, w zakładce postaci.

Przebieg lekcji

Część wstępna:

Rozmowa z uczniami o początkach państwa polskiego (w oparciu o wiedzę ze szkoły podstawowej i atlasy) oraz próba odpowiedzi na pytanie, „co mogło być wcześniej?”.

Najstarsze ślady osadnictwa na ziemiach polskich

Karpacka Troja – wystąpienie eksperta prowadzącego miniwykład z elementami wirtualnego zwiedzania (www.karpackatroja.pl) o najstarszej osadzie odkrytej na ziemiach polskich, której początek to 2100–1650 r. p.n.e.

Odwołanie się do wiedzy z kl. V: Z jaką kulturą związany był Biskupin datowany na II poł. VIII w. p.n.e.?

Początki panowania Mieszka I

Uczniowie w 3–4-osobowych grupach przygotowują drzewo decyzyjne dotyczące przyjęcia chrztu. Zadanie polega na przedstawieniu argumentów przekonujących ówczesnych ludzi do zmiany religii. Przed prezentacją zespołów należy wybrać sekretarza klasowego, który wynotuje argumenty, po czym uczniowie dokonają ich wartościowania. W trakcie pracy korzystają z atlasów historycznych.

Chrzest Polski

Nauczyciel wyjaśnia, dlaczego chrzest Polski odbył się w 966 r., choć małżeństwo Mieszka z Dobrawą miało miejsce rok wcześniej. Podkreśla, że samo wydarzenie bywa ukazywane w różnorodny sposób. Następnie uczniowie analizują tekst Galla Anonima i podejmują próbę odpowiedzi na pytania: Dlaczego chrzest Polski kryje wciąż przed nami wiele tajemnic? Co nadal pozostaje domysłem?

Budowa siły i umacnianie znaczenia państwa

W oparciu o ikonografię uczniowie omawiają uzbrojenie wojów i drużynę Mieszka I, ich rolę w bitwie pod Cedynią (972 r.) oraz jej znaczenie dla Polaków. W oparciu o mapę charakteryzują rozwój terytorialny państwa.

Dagome iudex – czego dotyczył dokument, na czym polega jego doniosłe znaczenie? – praca w parach ze źródłem.

Część podsumowująca:

Dlaczego Kadłubek określił Mieszka jako tego, dzięki któremu *zajaśniał blask nowej gwiazdy*?

Komentarz metodyczny

W czasie lekcji młodzież rozwija swoje kompetencje społeczne, obywatelskie, wzmacnia poczucie patriotyzmu oraz doskonali świadome posługiwanie się językiem ojczystym.

Ocenie podlega praca w grupie: umiejętność argumentowania, szukania punktów widzenia z różnych perspektyw.